

22.01.2018

Sisäministeriön poliisiosasto

Lausuntopyyntö 21.12.2017, SM064:00/2015

Työryhmän ehdotus hallituksen esitykseksi laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, laiksi lentoliikenteen matkustajatiетоjen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden estämistä, paljastamista ja tutkintaa sekä tällaisiin rikoksiin liittyviä syytetoimia koskevan direktiivin täytäntöönpanosta sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi

1 Ehdotus laiksi henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa, pykäläkohtaiset huomiot

1.1 Muiden viranomaisten tietojen luovuttaminen poliisille suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten (3 luvun 2 §)

Ehdotetun 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan poliisin henkilörekistereihin voivat, siten kuin rekisterinpitäjän kanssa sovitaan, suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten luovuttaa hätäkeskusviranomaiset hätäkeskustietojärjestelmään tallettamansa henkilön oman turvallisuuden tai työturvallisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Ehdotetun 2 §:n 2 momentin mukaan poliisin on pyynnöstä annettava 1 momentin nojalla henkilötietoja luovuttaneelle rekisterinpitäjälle tieto saamiensa henkilötietojen käsittelystä. Jos henkilötietoja on luovutettu pyytämättä, poliisin on tarkistettava viipymättä, tarvitaanko niitä siihen tarkoitukseen, jota varten ne on luovutettu.

Pelastusosasto toteaa, että edellä mainitut ehdotetut lainkohdat vastaavat edellä esitetyin osin voimassa olevan lain 3 luvun 14 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä.

1.2 Henkilötietojen luovuttaminen muille viranomaisille (4 luvun 2 §)

Esitysluonnoksen mukaan lain henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa 4 luvun 2 §:n säädettäisiin henkilötietojen luovuttamisesta poliisin tietojärjestelmistä muille viranomaisille. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan poliisi saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona henkilötietoja, jotka ovat tarpeen Hätäkeskuslaitokselle hätäkeskustoiminnasta annetun lain (692/2010) 19 §:ssä 1 momentissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi tarpeellisia tietoja alkutoimenpiteiden tai työturvallisuuden varmistamiseksi taikka asianomaisen yksikön tukemiseksi ottaen huomioon, mitä tietojen saamista koskevan oikeuden rajoittamisesta mainitun lain 19 §:n 2 momentissa säädetään sekä tämän lain 2 luvun 2 §:n 5 momentissa tarkoitettuja turvallisuustietoja hätäkeskustietojärjestelmään tallettavaksi.

Ehdotetun 4 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin poliisin oikeudesta luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona henkilötietoja, jotka ovat tarpeen pelastusviranomaisille pelastuslain (379/2011) 32 §:ssä tarkoitettua pelastustoimintaa varten.

Esitysluonnoksen lainkohdan yksityiskohtaisten perustelujen (s. 85) mukaan 4 luvun 2 § (*Henkilötietojen luovuttaminen muille viranomaisille*) vastaa sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 14 §:ää, lukuun ottamatta niitä henkilötietojen luovutustilanteita, jotka huomioitaisiin 1 §:ssä. Pykälässä säädettäisiin voimassa olevia säännöksiä

22.01.2018

vastaavasti muista viranomaisista, joille poliisin tietojärjestelmistä saisi luovuttaa henkilötietoja.

Pelastusosasto toteaa, että voimassa olevan lain 19 § säätelee henkilötietojen luovuttamista muille viranomaisille. Voimassa olevan lain 14 § puolestaan säätelee edellä todetusti muiden viranomaisten tietojen luovuttamista poliisille suorakäyttöisesti tallettamalla tai tietojoukkona tallettamista varten. Esityksen perusteluihin tulee korjata viittaus oikeaan lainkohtaan.

Esityksessä ehdotetaan lainkohtaan uutta 2 momenttia, jonka mukaan sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, poliisi voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa *toiselle viranomaiselle* sellaiset henkilötiedot, jotka ovat välttämättömiä kyseessä olevan viranomaisen tai poliisin yksittäisen tehtävän suorittamiseksi, jos on ilmeistä, ettei tiedon luovuttamisesta aiheudu olennaista haittaa niille eduille, jonka suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Lainkohdan yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 86) pykälän 2 momentissa huomioitaisiin poliisin tarve yksittäiseen tehtävään liittyen luovuttaa henkilötietoja *myös muulle viranomaiselle* esimerkiksi rikoksen ennalta estämiseksi tai selvittämiseksi. Lainkohdan osalta pelastusosastolle jää epäselväksi koskeeko se myös 1 momentissa lueteltuja viranomaisia. Esimerkkiviranomaisina perusteluissa mainitaan lastensuojeluviranomaiset ja verohallinto, jotka eivät ole 1 momentissa lueteltuja viranomaisia. Jos lainkohdan on tarkoitettu koskevan myös 1 momentin viranomaisia, se mahdollistaa sen, että poliisi voi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Häätäkeskuslaitokselle ja pelastusviranomaiselle henkilötietoja myös muiden kuin 2 momentin 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen tehtävien suorittamiseksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan ennen henkilötietojen luovuttamista niiden vastaanottajan on esitettävä rekisterinpitäjälle luotettava selvitys henkilötietojen asianmukaisesta suojaamisesta.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi 5 momentti, jonka mukaan luovutettavien tietojen laatu on mahdollisuuksien mukaan varmennettava ja niihin on tarvittaessa lisättävä tietoja, joiden avulla vastaanottaja voi arvioida tietojen oikeellisuutta, täydellisyyttä, ajantasaisuutta ja luotettavuutta. Jos ilmenee, että on luovutettu virheellisiä tietoja tai että tietoja on luovutettu lainvastaisesti, asiasta on ilmoitettava viipymättä vastaanottajalle.

Esityksessä (s. 86) perustellaan 4 ja 5 momenttia yhteisesti niin, että vaatimuksilla pyrittäisiin helpottamaan rekisterinpitäjien työtä, ottaen huomioon näiden keskinäiset velvollisuudet henkilötietojen suojaamisessa ja paikkansa pitävyyden varmistamisessa. Rekisterinpitäjän olisi myös huomioitava henkilötietojen käsittelyä näissä tilanteissa koskevat erityiset edellytykset, jotka perustuvat henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettavaan lakiin tai yleiseen tietosuojasetukseen. Näitä olisivat muun muassa toiselta viranomaiselta tai toisesta valtiosta vastaanotettuihin henkilötietoihin liittyvät käyttörajoitukset, joista olisi tehtävä merkintä.

Pelastusosasto toteaa, että esitetty 4 momentti säätää tiedon vastaanottajalle (muun muassa Häätäkeskuslaitos ja pelastusviranomaiset) velvollisuuden esittää rekisterinpitäjälle luotettava selvitys henkilötietojen asianmukaisesti suojaamisesta, mutta perustelut eivät määrittele millaista suojauksen tasoa vaaditaan.

Muuta lausuttavaa pelastusosastolla ei asiasta ole.

Pelastusylijohtajan sijainen,

Valmiusjohtaja

Janne Koivukoski

Ylitarkastaja

Anni Pöyry

22.01.2018

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 22.01.2018 klo 15:14. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

kirjaamo@intermin.fi